

Cirkularna ekonomija i održivo korišćenje prirodnih resursa u Republici Srbiji: Odpad od hrane

Analiza nedostataka na nacionalnom nivou

Elena Jankovic – Nacionalni konsultant

UNECE

**75 YEARS OF ECONOMIC INTEGRATION
AND COOPERATION IN THE REGION**

SADRŽAJ ANALIZE NACIONALNE

75

UNECE

1

Uvod

- Opis projekta
- Cilj analize
- Metodologija

2

Status quo: Cirkularna ekonomija u Srbiji

- Postojeće zakonodavstvo direktno i indirektno povezano sa cirkularnom ekonomijom
- Trenutna ekonomska situacija
- Mapiranje nacionalnih aktera

3

Ključni izazovi i prepreke na putu cirkularnosti

- Opšta perspektiva
- Oblast fokusa

4

Zaključci i ciljevi nacionalne politike

- Preporuke

CILJ ANALIZE I METODOLOGIJA

75

UNECE

Cilj

- Identifikovati prepreke na putu ka cirkularnoj ekonomiji u Srbiji, sa opšte tačke gledišta i sa fokusom na upravljanje otpadom od hrane

Pristup

- Rezultati projekata o otpadu od hrane realizovanih u Srbiji u proteklom periodu
- Nacionalni i međunarodni statistički podaci, očekivane vrednosti
- Dokumenti EU
- Iskustva zemalja EU
- Konsultacije sa Ministarstvom zaštite životne sredine Republike Srbije
- Prvi dijalog o nacionalnoj politici, 5. jul 2022.

NACIONALNO ZAKONODAVSTVO KOJE SE ODNOSI NA CIRKULARNU EKONOMIJU

75

UNECE

Strategija industrijske politike Republike Srbije za period od 2021. do 2030. godine	Strategija održivog urbanog razvoja do 2030. godine	Program razvoja javnih nabavki u Republici Srbiji za period 2019-2023. godine	Zakon o upravljanju otpadom	Zakon o komunalnim delatnostima
Strategija pametne specijalizacije u Republici Srbiji za period 2020. do 2027. godine	Strategija poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2014-2024.	Program upravljanja otpadom sa Akcionim planom za period 2022-2024.	Zakon o energetskoj efikasnosti i racionalnoj upotrebi energije	

TRENTNA EKONOMSKA SITUACIJA

75

UNECE

BDP 2021

↑
7.5%

Bruto investicije u osnovna sredstva

↑
14.1%

Poljoprivredna proizvodnja

↓
5.0%

Industrijska proizvodnja

↑
6.3%

Prerađivačka industrija

↑
5.5%

KLJUČNI IZAZOVI: OPŠTA PERSPEKTIVA

75

UNECE

Razvoj i implementacija **javnih politika, propisa i standarda** cirkularne ekonomije

Nedostatak **informacija, znanja i veština** o poslovnim modelima cirkularne ekonomije

Nedostatak svesti o ekonomskim koristima cirkularne tranzicije

Dostupnost adekvatnih sredstava i finansijska opravdanost za korišćenje novih tehnoloških procesa

Dostupnost **grantova i subvencija** za ulaganja u cirkularnu ekonomiju

Nerazvijena cirkularna kultura među **potrošačima**

KLJUČNI IZAZOVI: OTPAD OD HRANE

75

UNECE

<p>Nedostatak usklađenih nacionalnih planskih dokumenata, izmena i dopuna zakona i podzakonskih akata u oblasti upravljanja otpadom</p>	<p>Nedostatak dobrovoljnih instrumenata</p>	<p>Nedostatak ekonomskih instrumenata</p>	<p>Nedostatak mehanizama za praćenje napretka u smanjenju nastanka otpada od hrane</p>	<p>Ograničen pristup subjekata koji posluju sa hranom u Srbiji sa dobrim praksama</p>
<p>Nedostatak razmene iskustava između nadležnih organa nadležnih za otpad od hrane u Srbiji i nadležnih institucija država članica EU</p>	<p>Ne postoji zajednička metodologija i izveštavanje o količinama generisanog otpada od hrane na godišnjem nivou</p>	<p>Nedostatak podsticaja za prikupljanje neprodatih prehrambenih proizvoda i njihovu sigurnu preraspodelu</p>	<p>Nedostatak edukacije potrošača o značenju datuma „upotrebljivo do” i „najbolje upotrebiti do”</p>	<p>Nedostatak svesti potrošača o smanjenju generisanja i pravilnom upravljanju otpadom od hrane</p>

ZAKLJUČCI ZA DISKUSIJU

75

UNECE

Izgraditi **lanac vrednosti** između prehrambene industrije i poljoprivrede – proizvođača sirovina

1

Unaprediti **regulativu u vezi zakonskih uslova za doniranje hrane**

2

Prilagoditi **propise kako ne se bi obeshrabrila** donacija hrane zbog zabrinutosti za odgovornost

3

Postaviti kvantitativne **ciljeve** za otpad od hrane na nacionalnom ili nivou EU i **šeme praćenja**

4

Ojačati kapacitete **Banke hrane**

5

Izmeniti propise o **obeležavanju i reklamiranju hrane**

6

Urediti pravni okvir za upravljanje viškovima hrane

7

Uspostaviti **odvojeno sakupljanje biorazgradivog otpada**

8

Razviti infrastrukturu za tretman biorazgradivog otpada

9

Uvesti **podsticaje u prehrambenoj industriji i sektoru tretmana biorazgradivog otpada**

10

Uvesti **deponijsku taksu** kako bi se smanjilo deponovanje biorazgradivog otpada

11

Organizovati **informativno-edukativne kampanje** o smanjenju nastanka otpada od hrane i važnosti izbegavanja rasipanja hrane

12

Podići **svest javnosti** o važnosti doniranja hrane

13

UNECE

